

Kannabisz használat kriminalizált és dekriminalizált közegben

Paizs Melinda Adrienn

*Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Alkalmazott
Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézet, Egészségpszichológia és Életmód Tanszék,
MTA – SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport
paizs.melinda.adrienn@szte.hu*

A droghasználat, vagy „drogfogyasztó magatartás” (Rácz, 1989) kifejezés összetett szociológiai, szociálpszichológiai és pszichológiai jelenség, egyben a büntetőjog hatáskörébe is tartozik. A jelen előadás fókuszja specifikusan a fiatalok kannabisz fogyasztása, és az erre vonatkozó jogszabályok változása, illetve a hazai prevenció programok hatékonysága. Ennek korosztály-specifikus relevanciáját az jelenti, hogy az eljárás alá vontak 9/10-e 30 év alatt volt már 2007-ben is (Csesztregi et al., 2007). A fogyasztási célú birtoklással kapcsolatos bűncselekmények legnagyobb százalékban a kannabiszhoz köthetőek (EMCDDA, 2021), 2015-ben a Drog Fókuszpont eredményei alapján az ismertté vált bűncselekmények közül saját használat céljából történő megszerzés, vagy tartás bűncselekménye 75,3%-os arányú volt, ebből 57,2% kannabisz. Így a fiatalkori bűnözés egyik legjelentősebb eleme a kannabiszpiacra való részvétel ebben az évben. A kábítószer bűncselekményt elkövetők 72%-a volt 30-nél fiatalabb (H/11798. számú országgyűlési határozati javaslat, 2013). Az aktualitását pedig az adja a témának, hogy a kormány által 2013-ban elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégiában azt tűzte ki célul, hogy 2020-ra drogmentes lesz Magyarország (H/11798. számú országgyűlési határozati javaslat, 2013).

Devianciáról globális szinten beszélni szinte lehetetlen, hiszen a különböző történelmi-, és kulturális háttérrel rendelkező országokban, sok esetben, egészen mást tekintenek elfogadhatónak, ez pedig a jogszabályok különbözőségében is megjelenik. Bár egy-egy országon belül a jogi szabályozások egységesek, de léteznek olyan szubkulturális csoportok, amik – egyéb eltéréseken kívül –elfogadják különböző, az adott országban illegális szerek használatát is. Más országban viszont például a kannabisz fogyasztása nem csak a szubkultúra normáit nem sérti, hanem az állami jogszabályokat sem. Ebből kiindulva az előadás első felében a kannabisz szabályozás nemzetközi trendjei kerülnek bemutatásra (EMCDDA, 2021), illetve a nemzetközi szervezetek ajánlásai, állásfoglalásai, így például az EU 2017-2020-as kábítószer elleni, progresszív irányokba mutató, cselekvési terve (Európai Tanács, 2017); vagy a WHO Kábítószerügyi Bizottsága által 2018-ban megkezdett felülvizsgálat a kannabiszra és származékaira vonatkozóan (WHO, 2020); ezt követi a magyarországi szabályozás és prevenció programok viszonyulása a fentiekhez. Végezetül a prezentáció a jövőre vonatkozó felvetésekkel és perspektívákkal zárul.

Felhasznált irodalom

Csesztregi T., Csohán Á., Daróczy Z., Hajnal Gy., Horváth M., Koós T., Kovacsics I., Kun B., Kun G., Müller É., Nadas E., Németh Á., Nyírády A., Porkoláb I., Paksi B., Ritter I., Szabó K., és Varga O. (2007). 2007-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára“. MAGYARORSZÁG” Új fejlemények, trendek és részletes információk a kiemelt témákról. Nemzeti Drog Fókuszpont: Nemzeti Kábítószer Adatgyűjtő és Kapcsolattartó Központ.

EMCDDA (2021). Európai kábítószer jelentés – tendenciák és fejlemények. Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala. doi:10.2810/045562

- Európai Tanács (2017). Az EU kábítószer elleni cselekvési terve (2017-2020). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG0705\(01\)&from=SK](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG0705(01)&from=SK) (2023.11.05.)
- H/11798. számú országgyűlési határozati javaslat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról, 2013-2020, Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen. (2013). Előadó: Balog Zoltán.
- Rácz J. (1989). Ifjúsági szubkultúrák és fiatalkori “devianciák”. Animula Könyvek, Magyar Pszichiátriai Társaság, Budapest.
- WHO (2020). WHO review of cannabis and cannabis-related substances. <https://www.who.int/teams/health-product-and-policy-standards/controlled-substances/who-review-of-cannabis-and-cannabis-related-substances> (2023.11.05.)

Kulcsszavak: kannabisz, droghasználat, prevenció, dekriminalizáció

Az előadás elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-Fejlesztési Kutatási Programja támogatta.